

**NOT FOR
PUBLIC RELEASE**

Patientinformatie en -toestemming

Totale heupvervangning

Ref: INFOrm4U OS01

Patientgegevens
(Hier zelfklevend etiket plakken)

Wat is artritis?

Artritis is een groep aandoeningen waarbij een of meer gewrichten steeds ernstiger worden beschadigd.

De chirurg heeft u een totale heupvervangingsoperatie geadviseerd. U beslist echter zelf of u de operatie wel of niet wilt laten doorgaan. Deze folder biedt u informatie over de voordelen en risico's, zodat u op basis daarvan een beslissing kunt nemen.

Indien u vragen heeft waar deze folder geen antwoord op geeft, informeert u dan bij de chirurg of een lid van het medisch of verplegend personeel.

Hoe ontstaat artritis?

De meest voorkomende vorm van artritis is osteoartritis, waarbij een gewricht steeds meer slijtage vertoont. In enkele gevallen is dit het gevolg van eerder letsel, maar meestal is de oorzaak onbekend. Enkele andere vormen van artritis worden veroorzaakt door een duidelijke ontsteking van de gewrichten die uiteindelijk kan leiden tot ernstige schade aan het gewricht. De meest voorkomende ontstekingsartritis is gewrichtsreuma.

Artritis leidt uiteindelijk tot het verlies van het kraakbeen dat de gewrichten bedekt, en tot schade aan het onderliggende bot. Dit veroorzaakt gewrichtspijn en -stijfheid waardoor normaal bewegen moeilijk wordt.

Wat zijn de voordelen van een operatie?

Als uw heupoperatie goed verloopt, dan zult u met uw nieuwe heup minder pijn hebben en makkelijker kunnen lopen.

Zijn er naast een operatie nog alternatieven?

Eenvoudige pijnstillers zoals paracetamol en ontstekingsremmende pijnstillers zoals ibuprofen kunnen de pijn van artritis verminderen. Regelmatig bewegen helpt om de stijfheid in een versleten heup te verminderen.

Het gebruik van een wandelstok aan de kant tegenover de betroffen heup, kan het wandelen vergemakkelijken; ook een ietwat verhoogde schoen aan de betroffen kant kan helpen.

Soms kan een steroïde injectie in het heupgewricht ervoor zorgen dat de pijn en stijfheid een aantal maanden minder erg is, maar dit kan bijwerkingen veroorzaken als het te vaak wordt herhaald. Het effect van deze maatregelen wordt minder naarmate de artritis erger wordt en dan wordt een heupvervangingsoperatie een mogelijkheid.

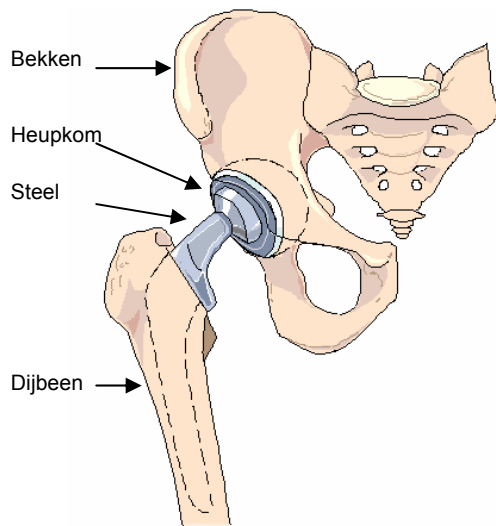
Wat gebeurt er als ik besluit om geen operatie te laten doen?

Artritis van de heup verergert meestal (maar niet altijd). Artritis is op zichzelf niet levensbedreigend, maar kan normale bewegingen zeer ernstig belemmeren. De symptomen van artritis worden vaak verergerd bij koud weer.

Hoe wordt de operatie uitgevoerd?

Er zijn verschillende verdovingen mogelijk. De anesthesist zal de mogelijkheden met u bespreken en zal de beste verdoving voor u adviseren.

De chirurg zal een snede maken aan de buitenkant van uw heup en de beschadigde heupkom en -bal verwijderen. Deze worden vervolgens vervangen door een kunstheup, bestaande uit een heupkom en -bal gemaakt van metaal, kunststof, keramiek of een combinatie daarvan (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1.
Nieuwe heup aanbrengen

Er zijn verschillende soorten kunstheupen beschikbaar en de chirurg zal met u bespreken welk soort in uw geval het beste is. De nieuwe heup wordt aan het bot verankerd met botcement, of met een speciaal laagje waarmee de kunstheup zich direct aan het bot hecht.

Aan het eind van de operatie zal de chirurg de huid met hechtingen of krammen dichtmaken.

Wat kan ik zelf doen om de operatie te laten slagen?

• Veranderingen in levensstijl

Als u rookt, probeer dan nu te stoppen met roken. Er bestaan duidelijke aanwijzingen dat als men een aantal weken of langer vóór een verdoving stopt met roken, dit de kans op complicaties verkleint.

Als u te zwaar bent, dan zal afvallen de kans op complicaties verkleinen.

• Medicatie

Blijft u gewoon uw medicijnen innemen, tenzij u anders is verteld.

Als u **warfarin** gebruikt, dan moet u daar vóór de operatie mee stoppen. Zorg ervoor dat de chirurg weet dat u warfarin gebruikt en volg de instructies op over het stoppen met warfarin.

Wat zijn de mogelijke risico's en complicaties?

Wij proberen ervoor te zorgen dat uw operatie veilig is. Dit kan onder andere inhouden dat er medicijnen worden voorgeschreven om de kans op complicaties te verkleinen. De meeste operaties verlopen goed en er zijn weinig complicaties.

Aan elke ingreep zijn echter risico's verbonden en bestaat een kans op complicaties. De meest voorkomende risico's en complicaties bij deze operatie staan hieronder weergegeven. Bespreekt u ze alstublieft met uw arts als u iets niet begrijpt.

De risico's en complicaties kunnen worden verdeeld in drie categorieën.

- 1 Complicaties bij de verdoving
- 2 Algemene complicaties bij elke operatie
- 3 Specifieke complicaties bij deze operatie

1 Complicaties bij de verdoving

De anesthesist zal de risico's van een verdoving met u bespreken.

2 Algemene complicaties bij elke operatie

- **Pijn**, waarmee elke operatie gepaard gaat. Het verplegend personeel zal de pijn zoveel mogelijk beperken. Ze zullen u hiervoor pijnstillers geven. Het is belangrijk dat u deze volgens de aanwijzingen van het personeel inneemt, zodat u zich volgens het advies kunt bewegen.
- **Bloeding**, die zich tijdens of na de operatie kan voordoen. Soms heeft u hierna een bloedtransfusie nodig.
- **Lelijke littekenvorming van de huid**, hoewel de wond van een heupvervangingsoperatie meestal een mooi litteken nalaat.
- **Een bloedprop** in de benen (trombose) (kans: 1 op 40), die via de bloedstroom in de longen terecht kan komen (embolus), waardoor ademhalingsproblemen ontstaan (kans: 1 op 250). Soms kan een embolus de dood veroorzaken (kans: 1 op 650). Het is van belang dat u kort na de operatie opstaat en rondloopt. Mogelijk wordt u behandeld om de kans op bloedstolsels te verkleinen.
- **Moeite met plassen**. Eventueel is hiervoor een paar dagen lang een katheter voor nodig.
- **Luchtweginfectie**. Als dit zich voordoet heeft u misschien antibiotica en fysiotherapie nodig.
- **Hartaanval of beroerte**. Kunnen zich voordoen omdat een heupoperatie een zware operatie is. Een hartaanval of beroerte (kans van 1 op 200) kan heel soms de dood tot gevolg hebben.

3 Specifieke complicaties bij deze operatie

- **Splijten van het dijbeen**. Wanneer de steel van de nieuwe heup wordt ingebracht (kans van 1 op 50). Dit kan gebeuren als het bot zacht is. De chirurg moet mogelijk een aantal draden rondom het dijbeen aanbrengen, of een ander soort heupvervanging uitvoeren.
- **Beschadiging van zenuwen** rondom de heup, waardoor zwakte, gevoelloosheid of pijn in het been of de voet ontstaat (kans: 1 op 100). Dit gaat gewoonlijk vanzelf weer over, maar kan blijvend zijn.

- **Infectie**, die na een paar maanden kan leiden tot het loslaten van de kunstheup (kans: 1 op 70). Er zijn gewoonlijk een of meer operaties nodig om de infectie onder controle te krijgen.
- **Botvorming op spieren rondom de nieuwe heup** (heterotopische ossificatie) (kans van 1 op 25). Dit kan leiden tot verminderde mobiliteit van de heup. U heeft mogelijk een extra operatie nodig om het bot te verwijderen.
- **Losraken** zonder infectie, waardoor een nieuwe heupoperatie nodig (kans: 1 op 40 in de eerste vijf jaar na de operatie).
- **Ontwrichting** van de nieuwe heup (kans: 1 op 20 in de eerste vijf jaar na de operatie). Het kan zijn dat u nog een operatie nodig heeft, als de heup uit de kom blijft schieten.
- **Vershil in beenlengte**, hierdoor kan een schoenverhoging nodig zijn. De chirurg zal proberen uw benen weer even lang te maken, maar dat is niet altijd mogelijk als er vóór de operatie een groot verschil in lengte was.

Hoe lang duurt het voor ik hersteld ben?

In het ziekenhuis

Na de operatie wordt u overgebracht naar de verkoeverkamer en daarna naar de ziekenzaal. Er wordt gewoonlijk een röntgenfoto gemaakt om de stand van uw nieuwe heup te controleren. De fysiotherapeuten helpen u weer opnieuw te lopen - meestal een of twee dagen na de operatie - en leren u hoe u uw nieuwe heup moet gebruiken. De chirurg en de fysiotherapeuten zullen u vertellen hoeveel gewicht u op uw been mag zetten. De meeste patiënten gaan na vijf tot zeven dagen naar huis. Uw arts kan eventueel aanraden om nog wat langer in het ziekenhuis te blijven. Als u zich ergens zorgen over maakt, of het nu in het ziekenhuis is of thuis, vraagt u dan een lid van het medisch of verplegend personeel. Zij kunnen u geruststellen of complicaties vaststellen en behandelen.

- **Normale bezigheden hervatten**

U zult een paar weken lang met krukken of wandelstokken moeten lopen.

De chirurg, fysiotherapeut en bezigheidstherapeut zullen u vertellen wanneer u uw normale bezigheden weer kunt hervatten. Het is van belang dat u uw nieuwe heup volgens de aanwijzingen gebruikt, om de kans op problemen te beperken.

Ga pas weer autorijden wanneer u er zeker van bent dat u de auto goed kunt bedienen en overleg altijd eerst met uw verzekeringsmaatschappij.

- **De toekomst**

De meeste patiënten herstellen uitstekend en hebben veel minder pijn en een betere mobiliteit. Het is belangrijk dat u het advies van uw fysiotherapeut over oefeningen ter versterking van uw heupspieren opvolgt. Een kunstheup voelt nooit helemaal hetzelfde als een normale heup en het is belangrijk om er op de lange duur goed voor te zorgen.

Een kunstheup kan na verloop van tijd slijten. Dit hangt af van uw lichaamsgewicht en hoe actief u bent. Uiteindelijk zal een versleten kunstheup vervangen moeten worden. Van elke 20 nieuwe heupen moeten er ongeveer 17 na vijftien jaar worden vervangen.

Samenvatting

Artritis in de heup is een veel voorkomend probleem. Voor mensen die in ernstige mate last hebben van pijn, stijfheid en belemmerde bewegingsvrijheid, biedt een nieuwe heup een goede kans om de kwaliteit van hun leven enorm te verbeteren.

Een operatie is heel veilig en doeltreffend. Er bestaat echter een kans op risico's en complicaties voordoen. Hiervan dient u op de hoogte te zijn, zodat u op basis daarvan een weloverwogen beslissing over de operatie kunt nemen. Als u goed geïnformeerd bent, kunnen eventuele risico's en complicaties bovendien in een vroeg stadium worden ontdekt en behandeld.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

- www.aboutmyhealth.org - voor hulp en betrouwbare informatie
- Arthritis Research Campaign op 0870 850 500 en op www.arc.org.uk
- Mayo Clinic op www.mayoclinic.com
- Amerikaanse Academie van Orthopedisch Chirurgen op www.aaos.org
- NHS Direct op 0845 46 47 (0845 606 46 47 - teksttelefoon)
- www.eidohealthcare.com

Met dank aan:

Auteur: Dhr Stephen Milner DM FRCS (Tr. & Orth.)

Illustraties: *Lifearth* Surgery © 2001 (Lippincott, Williams and Wilkins), Hannah Ravenscroft RM

Deze folder is uitsluitend bedoeld om informatie te verstrekken, en dient te worden gelezen in samenhang met of afhankelijk van het advies dat u van uw arts heeft gekregen.